EKONOMİK ARAŞTIRMALAR DİREKTÖRLÜĞÜ

MOĞOLİSTAN'IN JEOEKONOMİK DÖNÜŞÜMÜ VE TÜRKİYE İLE EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Kasım 2026

RAPOR

DEiK

DEİK

EKONOMİK ARAŞTIRMALAR DİREKTÖRLÜĞÜ

MOĞOLİSTAN'IN JEOEKONOMİK DÖNÜŞÜMÜ VE TÜRKİYE İLE EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Kasım 2026

Özet

Bu makale, DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi'nin gelecek dönem düzenlemeyi planladığı etkinlikler çerçevesinde, Moğolistan'ın makroekonomik yapısını, jeoekonomik konumunu ve Türkiye ile ikili ekonomik ilişkilerini değerlendirmektedir.

Zengin maden rezervlerine rağmen, denize kıyısı bulunmayan ve Çin ile Rusya arasında yer alan bir ülke olarak Moğolistan, "Üçüncü Komşu" politikasıyla dış ekonomik ilişkilerini çeşitlendirmeyi hedeflemektedir. Türkiye ile Moğolistan arasında 2025 yılında tesis edilen Stratejik Ortaklık ve Ocak 2025'te İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Moğolistan İş Forumu da bu yönelim için tarihî bir zemin oluşturmaktadır.

Araştırma; 2025'te 104,7 milyon dolar seviyesindeki ikili ticaret hacminin 500 milyon dolar hedefine ulaşabilmesi için kritik olan madencilik, tarım-gıda, müteahhitlik ve lojistik sektörlerini IMF, Dünya Bankası, Ticaret ve Dışişleri Bakanlıkları verileri ışığında analiz etmekte; ilişkilerin kurumsal mimarisini, Ocak 2025'te düzenlenen İş Forumu kararlarını ve Moğolistan'ın iç siyasi konjonktürünü incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: DEİK, Moğolistan, Ulanbator, Türkiye-Moğolistan İlişkileri, Üçüncü Komşu Politikası, Jeoekonomi, Madencilik Diplomasisi, Orta Koridor.

1. GİRİŞ: MOĞOLİSTAN'IN JEOEKONOMİK KONUMU VE TÜRKİYE AÇISINDAN YENİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi ile kritik hammaddelere erişim ve alternatif ticaret koridorları; ABD-Çin rekabeti ve Rusya-Batı geriliminin derinleştiği günümüzde giderek önem kazanmaktadır. Bu bağlamda geniş maden rezervlerine ve Çin-Rusya arasında stratejik bir konuma sahip olan Moğolistan, Asya'nın dikkat çekici jeoekonomik aktörlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Ancak denize erişiminin bulunmaması ve dış ticaretinin büyük ölçüde bu iki komşu üzerinden yürütülmesi, Ulanbator'u ilişkilerini çeşitlendirmeye yöneltmektedir. 1990'lardan beri geliştirilen ve 2011 Dış Politika Konsepti'nde kurumsallaşan "Üçüncü Komşu" yaklaşımı bu arayışın dış politika boyutudur ve Çin-Rusya ile ilişkileri ikame etmekten çok bu bağımlılığı dengelemeyi amaçlamaktadır.

Türkiye-Moğolistan ilişkileri ise tarihsel ve kültürel bağların ötzesinde son dönemde daha görünür ekonomik ve kurumsal bir boyut kazanmıştır. 1969'da tesis edilen diplomatik ilişkiler; 1990'larda açılan büyükelçilikler, TİKA faaliyetleri, doğrudan hava ulaşımı ve DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi ile kurumsallaşmıştır.

2025'te ilişkiler Stratejik Ortaklık seviyesine yükseltilmiş olmasına rağmen aynı yıl gerçekleşen 104,7 milyon dolarlık ikili ticaret hacmi, siyasi yakınlaşma ve açıklanan 500 milyon dolarlık hedef[1] karşısında yetersiz kalmaktadır. Üstelik ticaret büyük ölçüde Türkiye'nin ihracatına dayanan asimetrik bir yapı sergilemektedir. Dolayısıyla mesele yalnızca hacim artışı değil, ilişkinin daha dengeli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulmasıdır.

Esasında Moğolistan'ın "Üçüncü Komşu" politikası ile Türkiye'nin Avrasya bağlantısallığı ve ticari diplomasi girişimleri arasında potansiyel bir tamamlayıcılık bulunmaktadır. Türkiye, Moğolistan'ın dış ekonomik ortaklarını çeşitlendirme arayışına katkı sağlayabilecekken; Moğolistan da Türkiye'ye madencilik, tarım-hayvancılık, müteahhitlik, altyapı ve lojistik alanlarında yeni pazar imkânı sunabilecek pozisyondadır. Ancak coğrafi uzaklık, yüksek lojistik maliyeti, sınırlı bankacılık kanalları, düşük başlangıç ticaret hacmi ve Moğolistan ekonomisinin madencilik ile

Çin pazarına bağımlılığı bu potansiyelin kısa vadede somutlaşmasını sınırlamaktadır.

Çalışmanın araştırma sorusu, iki ülkenin stratejilerinin ne ölçüde birbirini tamamladığı ve bu yakınlaşmanın sürdürülebilir ekonomik ilişkiye dönüşmesinin önündeki yapısal engellerin neler olduğudur. Temel argüman ise "siyasi ve jeoekonomik düzeyde belirgin bir tamamlayıcılık bulunmakla birlikte bunun henüz ticaret ve yatırıma aynı ölçüde yansımadığıdır". Bu noktada belirleyici unsur; siyasi yakınlığın lojistik, finansman, yatırım ve sektörel iş birlikleri yoluyla ekonomik kurumsallaşmaya dönüştürülme kapasitesi olacaktır.

Bu çalışma, söz konusu argümanı DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi'nin 2026 yılında Ulanbator gündemi bağlamında; IMF, Dünya Bankası, Ticaret ve Dışişleri Bakanlıkları, ve TÜİK verilerini birlikte değerlendirerek üç düzeyde ele almaktadır: Moğolistan ekonomisinin yapısı ve "Üçüncü Komşu" politikasının ekonomik boyutu, Türkiye-Moğolistan ilişkilerinin tarihsel/kurumsal gelişimi ve ticaretin sektörel yapısı ile DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi'nin öne çıkan sektörleri ile bunların fırsat ve riskleri.

2. MOĞOLİSTAN'IN MAKROEKONOMİK YAPISI VE "ÜÇÜNCÜ KOMŞU" JEOEKONOMİSİ

2.1. Coğrafi Kıstırılmışlık ve Güncel Makroekonomik Göstergeler

1.564.116 km^2 yüzöltçümüne karşılık yaklaşık 3,5 milyon nüfusuyla Moğolistan, dünyanın nüfus yoğunluğu en düşük ülkelerinden biridir. Denize kıyısının bulunmaması, Moğolistan'ı dış ticarette neredeyse tamamen Çin ve Rusya'ya bağımlı kılmaktadır (ülkenin tek sınır komşuları bu iki devlettir).

IMF'nin Ağustos 2026 tarihli 2026 Madde IV Danışma Raporu'na göre ekonomi beklentilerin üzerinde performans göstermiştir. Yıllık büyüme %7,8'e ulaşmış[2] ,kişi başına millî gelir 2025'te yaklaşık 7.175 dolara yükselmiş, döviz rezervleri de 7 milyar doları aşarak tarihî zirveye ulaşmıştır.[3]

T.C. Dışişleri Bakanlığı verileri bu tabloyu genel olarak teyit etmektedir: 2025 GSYİH 25,7 milyar dolar, büyüme %6, kişi başı GSYİH 7.175 dolar, enflasyon %7,5, işsizlik %5,6, yoksulluk oranı (2024) %20,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Toplam dış ticaret 2025'te 27 milyar dolar, ihracat (2024) 15,8 milyar, ithalat 11,6 milyar dolar olmuştur. İhracatın %93'ü kömür, bakır, demir cevheri ve altın gibi maden ürünlerinden oluşmakta olup; başlıca ihracat pazarları Çin (%91), İsviçre (%4,7), ABD (%1,1); başlıca ithalat kaynakları ise Çin (%40), Rusya (%24,3) ve Japonya'dır (%10,1).[4] Bu

göstergeler, Moğolistan ekonomisinin yüksek büyüme potansiyeli ile yüksek dışsal kırılganlığı bir arada barındırdığını göstermektedir. İhracatın sınırlı sayıda mineral ürüne ve tek bir pazara yoğunlaşması ekonomiyi küresel emtia fiyatlarına ve Çin talebine duyarlı kılmaktadır.

Bu yapısal kırılganlık, Moğolistan'ın ekonomik çeşitlendirme ihtiyacı dikkate alındığında, Türkiye açısından belirli sektörlerde iş birliği imkanları doğurmaktadır. Ancak bazı araştırmacılar, ilişkilerin sürdürülebilir gelişiminin; Moğolistan'ın hammadde ihracatı modeline eklemlenmekten çok, maden işleme teknolojileri, makine-ekipman, tarım-hayvancılık teknolojileri, gıda işleme, altyapı ve hizmet sektörlerinde üretim kapasitesini destekleyecek iş birliklerine bağlı olduğunu vurgulamaktadır.

2.2. Madencilik Sektörünün Ağırlığı ve Oyu Tolgoi Örneği

Moğolistan ekonomisinin omurgasını madencilik oluşturmaktadır; ülke kömür, bakır, altın, demir cevheri ve çinko bakımından dünyanın en zengin coğrafyalarından biridir.

Küresel madencilik şirketi Rio Tinto'nun işlettiği Oyu Tolgoi projesi açık ocaktan yer altı blok göçertme yöntemine geçişi tamamlamakta olup 2026 konsolide bakır üretiminin 800.000-870.000 ton bandında gerçekleşmesi beklenmektedir.[5] Bu artışla Oyu Tolgoi'nin 2030'a kadar dünyanın dördüncü büyük bakır madeni olması öngörülmektedir. Ancak bu durum ülkeyi "kaynak laneti"[6] riskiyle karşı karşıya bırakmaktadır. 2025'te yaklaşık 16 milyar dolarlık ihracatın başında bakır konsantreleri ve taşkömürü gelmektedir.[7] Bakır konsantresi satışı 2025'te yaklaşık 2,3 milyon tona, geliri 5,8 milyar dolara ulaşmıştır. Kömürün de %99,8'i Çin'e ihraç edilmiştir.[8]

Literatürde doğal kaynak zenginliğinin çift yönlü etkisi tartışılmaktadır: bir yandan büyümeyi desteklerken, diğer yandan emtia fiyat dalgalanmalarına karşı kırılganlığı artırabilmektedir.[9] Moğolistan'da da büyümenin büyük ölçüde madencilikten kaynaklanması bu bağımlılığı somutlaştırmaktadır. Ancak "kaynak laneti"nin belirleyicisi kaynak zenginliğinin kendisi değil, gelirlerin yönetimi ve kurumsal kapasitedir.[10] Dünya Bankası, Moğolistan'ın kömür ve bakır ihracatının %90'ından fazlasının Çin'e yöneldiğini ve bunun Çin kaynaklı şoklar karşısında kırılganlık yarattığını belirtmektedir.[11]

T.C. Ticaret Bakanlığı'na göre Çin 2024'te Moğolistan ihracatının yaklaşık %91'ini almış[12], 2025'te toplam mal ihracatının %99,2'si ise mineral kaynaklardan oluşmuştur.[13]Bu nedenle Dünya Bankası ve UNCTAD, düşük katma değerli madencilik ihracatına bağımlılığın azaltılması ve teknoloji/yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesi gerektiğini

vurgulamaktadır.[14] Nitekim kömür ihracatındaki gerileme 2025'te cari açık ve bütçe üzerinde baskı yaratmıştır.[15]

Moğolistan'ın yapısal dönüşüm ihtiyacı Türkiye için fırsat yaratmaktadır. Ancak Türkiye'nin, mineral hammaddelerin alternatif alıcısı olmaktan çok, madenciliğin ihtiyaç duyduğu teknoloji, ekipman, mühendislik ve hizmet kapasitesini sağlayan tamamlayıcı bir aktör olması daha uygulanabilir görünmektedir. Zira Çin'in payının kısa vadede değişmesi güçken, üretim/işleme/altyapı boyutlarında üçüncü ülkelerle iş birliği daha mümkün olabilmektedir.[16] T.C. Ticaret Bakanlığı da madencilik alanında teknik iş birliği fırsatlarına dikkat çekmektedir. [17]

Maden makineleri, mühendislik-müteahhitlik, cevher işleme/zenginleştirme teknolojileri, enerji-lojistik altyapısı ve bakım-onarım hizmetleri, Türkiye açısından öne çıkan alanlardır. Bu yaklaşım Türkiye'nin rolünü Çin'e rakip olmaktan çok Moğolistan'ın yerel değer yaratma sürecini destekleyen tamamlayıcı bir ortak olarak konumlandırmaktadır.

2.3. Çin'e Ekonomik Bağımlılık ve "Üçüncü Komşu" Stratejisi

Dış ticaretin Çin üzerinde yoğunlaşması (~%91 ihracat payı) iki düzeyde bağımlılık yaratmaktadır. Pazar bağımlılığı (Çin talebindeki değişimin doğrudan etkisi) ve lojistik bağımlılık (denize kıyısı olmayan ülkenin komşu altyapısına muhtaçlığı). Bu bağımlılığın kısa/orta vadede ortadan kaldırılması gerçekçi değildir. Dolayısıyla çeşitlendirme, Çin-Rusya ilişkileri korunurken üçüncü ülkelerle ticaret, yatırım, teknoloji ve ulaştırma bağlantılarının geliştirilmesi biçiminde anlaşılmalıdır.

1990'ların başından itibaren kurgulanan "Üçüncü Komşu" doktrini, Çin-Rusya hegemonyasını dengelemek için tek bir ülkeye değil bu iki ülke dışındaki tüm aktörlere açık bir ilişki ağı kurmayı öngörmektedir.[18] Bu kapsamda Türkiye; ABD, Japonya, Güney Kore, Hindistan, Almanya, Kanada ve Avustralya ile birlikte Moğolistan'ın resmî olarak tanımladığı sekiz "üçüncü komşu" ülke arasında yer almaktadır.[19]

Türkiye'nin bu çerçevedeki konumu yalnızca tarihsel/kültürel yakınlıkla değil, hangi sektörlerde somut alternatif ortak olunabileceğiyle birlikte değerlendirilmelidir. Zira mevcut sınırlı ticaret payı, siyasi yakınlığın henüz güçlü bir karşılıklı ekonomik bağımlılık üretmediğini göstermektedir. Türkiye açısından gerçekçi hedef, Moğolistan'ın ortak portföyünün genişlemesine katkı sağlamaktır. Bu çerçevede madencilik teknolojileri, müteahhitlik, tarım-gıda, sağlık, ulaştırma ve lojistik, Türkiye'nin bu politikadaki ağırlığını artırabilecek alanlardır.

DEİK'in Ticari Diplomasi faaliyetleri söz konusu ağırlığın güçlendirilmesine yönelik etkin kurumsal bir araçtır. Ancak bunun işlerliği; ticaret hacminin büyütülmesi, yatırımların artırılması ve bankacılık-lojistik kanallarının geliştirilmesine bağlıdır. "Üçüncü Komşu" statüsü ekonomik ilişkinin sonucu değil, kullanılabilecek stratejik bir fırsat çerçevesi olarak görülmelidir.

2.4. Doğrudan Yabancı Yatırım ve Yatırım İklimi

Moğolistan 2025'te tahmini 2,4 milyar dolarlık DYY girişiyle küresel sıralamada 79. sırada yer almış, toplam yabancı sermaye stoku ~36 milyar dolara ulaşmıştır. Bu durum, 2024'teki 2,8 milyar dolara göre nominal bir düşüşe işaret etse de madencilik-dışı sektörlerde (inşaat, imalat, hizmetler) çeşitlenme eğilimi dikkat çekicidir.[20]

IMF'nin 2026 Madde IV Raporu, iş ortamının iyileştirilmesi, yönetişim, hukukun üstünlüğü ve özel sektör öncülüğünde büyümeye geçiş için Yabancı Yatırım Kanunu, İflas Kanunu, KİT Kanunu, Maden Kanunu değişikliklerini ve İhbarcı Kanunu taslağının yasalaşmasını tavsiye etmektedir.[21] Bu reform gündemi ve kredi notu iyileşmeleri Türk yatırımcılar için hukuki öngörülebilirliği artıracak gelişmelerdir; ancak Moğolistan risk-getiri dengesi dikkatle değerlendirilmesi gereken bir pazardır. Madencilik, altyapı ve büyük müteahhitlik projelerinde mevzuat, ruhsat/lisans süreçleri, sözleşme yükümlülükleri ve hükümet değişikliklerinin etkisi fizibilite çalışmalarında dikkate alınmalıdır.

2.5. Bölgesel Bağlantısallık: Orta Koridor ve Avrasya Ulaştırma Mimarisi

"Üçüncü Komşu" stratejisinin lojistik ayağı büyük ölçüde ülkenin fiziki tecridini aşmasına bağlıdır. Türkiye'nin öncelik verdiği Orta Koridor (Trans-Hazar Uluslararası Ulaştırma Güzergâhı), Moğolistan topraklarından doğrudan geçmemekle birlikte, gelecekte tamamlayıcı güzergâhlar üzerinden Moğolistan'ın Trans-Moğol Demiryolu bağlantılarına eklemlenme potansiyeli taşımaktadır.[22] Bu potansiyelin somutlaşması ise ray açıklığı farklılıkları, sınır geçiş süreleri, aktarma maliyetleri, gümrük prosedürleri ve yeterli yük hacmi gibi alanlardaki gelişmelere bağlıdır.

Dolayısıyla Orta Koridor kısa vadede mevcut hatların alternatifi değil, orta-uzun vadeli tamamlayıcı bir seçeneği olarak görülmelidir. Ancak ikili ticari ilişkilerde lojistiğin öncelikli sektör olarak belirlenmesi, 500 milyon dolarlık hedefe ulaşmak için rekabetçi ve öngörülebilir taşıma modellerinin gerekliliğini yansıtmaktadır.

2.6. İç Siyasi Konjonktür ve Yönetişim Riski

2023 anayasa değişikliğiyle Büyük Hural[23] üye sayısı 76'dan 126'ya çıkarılmış; 28 Haziran 2024 seçimlerinde MPP 68, DP 42, HUN 8 sandalye kazanmış; 10 Temmuz 2024'te Oyun-Erdene liderliğinde geniş koalisyon kurulmuştur. Ancak Haziran 2025'teki yolsuzluk/eşitsizlik protestoları güvensizlik oylamasını tetiklemiş ve yaşanan istikrarsızlık ekonomik dönüşüm çabalarını zorlamıştır.[24] Neticede Oyun-Erdene 2 Haziran 2025'te güvenoyu alamamış, yerine 13 Haziran 2025'te Zandanshatar Gombojav seçilmiş; Zandanshatar'ın 27 Mart 2026'da istifasının ardından da Nyam-Osor Uchral 30 Mart 2026'da Başbakanlığa atanmış ve yeni koalisyon 4 Nisan 2026'da göreve başlamıştır.[25] Hükümet değişikliklerinin demokratik işleyişin bir parçası olarak görülmesi mümkünken, uzun vadeli yatırım/altyapı projelerinde öngörülebilirlik sorunu yaratma ihtimalinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Fakat MPP'nin parlamentodaki güçlü konumu ve büyük kalkınma projelerindeki genel süreklilik, siyasi değişimlerin radikal kopuşlar yaratacağı anlamına gelmemektedir.

Türk yatırımcılar açısından Moğolistan; kaçınılması gereken bir piyasa olmamakla birlikte, ülkedeki siyasi hareketlilik sözleşme güvenceleri, tahkim hükümleri ve güçlü yerel ortaklıklarla yönetilmesi gereken bir risk unsurudur. Zira Stratejik Ortaklık olumlu bir çerçeve sunsa da siyasi yakınlığın ticari/hukuki riskleri tamamen bertaraf edemeyeceği aşikârdır.

3. TÜRKİYE-MOĞOLİSTAN İKİLİ EKONOMİK İLİŞKİLERİNİN TARİHSEL VE KURUMSAL ÇERÇEVESİ

3.1. Tarihsel ve Kültürel Temellerden Kurumsal Diplomasiye

İlişkiler, Orhun Abideleri'nin (Kültigin, Bilge Kağan, Tonyukuk) simgelediği köklü bir tarihsel zemine dayanmaktadır. Modern diplomatik ilişkiler 1969'da tesis edilmiş, Ulanbator (1996) ve Ankara'daki (1997) büyükelçiliklerle kurumsallaşmıştır. Diplomatik ilişkilerin 50. yıldönümü vesilesiyle 2019'da Ulanbator'da düzenlenen Moğolistan-Türkiye İş Birliği Konferansı[26] ile TİKA'nın çalışmaları ve THY'nin doğrudan uçuşları, kurumsal ivmeyi güçlendirmiştir. DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi, iki ülke iş dünyasının en aktif platformudur.

3.2. TÜİK Verileriyle İkili Ticaretin Hacmi ve Sektörel Yapısı

Moğolistan'ın ithalatında Türkiye ~%1 payla on dördüncü sıradadır. Ticaretin yapısı neredeyse tamamen Türkiye'nin ihracatından oluşmaktadır. Türkiye'nin başlıca ihraç kalemleri: elektrikli makine/cihazlar, mücevherat ve kıymetli maden ürünleri, madencilik/endüstriyel makineler, ilaç ve tıbbi malzemeler, dayanıklı tüketim/tekstil ürünleridir. Moğolistan'dan ithalat ise ham deri-post, kaşmir/yün/örme tekstil hammaddeleri ve çam fıstığı gibi tarım ürünleriyle sınırlıdır. Bu asimetri, Türkiye açısından ithalatın çeşitlendirilmesi ve özellikle katma değerli kaşmir/deri işleme iş birliklerinin geliştirilmesi gerekliliğine işaret etmektedir.[27]

TÜİK kaynaklı verilere göre ikili ticaret hacmi 2021-2025 döneminde dalgalı ama genel olarak yükselen bir seyir izlemiştir. 2024'te ihracat 138,1 milyon dolarla son beş yılın zirvesine ulaşmış, 2025'te ise 104,7 milyon dolara gerilemiştir:

Yıl	İhracatımız	İthalatımız	Toplam Hacim	Denge
2021	69,6	2,9	72,5	66,7
2022	95,8	2,6	98,5	93,2
2023	105,6	2,8	108,4	102,8
2024	138,1	1,0	139,2	137,1
2025	103,7	1,0	104,7	102,7

Ticaretin yapısı neredeyse tamamen Türkiye'nin ihracatına dayanmaktadır; Moğolistan'dan ithalat 2021-2025'te hiçbir yıl 3 milyon doları aşmamış, ticaret dengesi sürekli ve yüksek oranda Türkiye lehine seyretmiştir. Bu durum ilişkinin çeşitlendirilmemiş, tek yönlü yapısını ortaya koymaktadır.[28]

3.3. Türkiye-Moğolistan İş Forumu: Somut Çıktılar

DEİK, Türkiye-Moğolistan İş Forumu'nu, Moğolistan Başbakan Birinci Yardımcısı ve Ekonomi Bakanı Luvsannyam Gantumur, T.C. Ticaret Bakan Yardımcısı Mustafa Tuzcu, DEİK Başkanı Nail Olpak, MNCCI Başkanı Tur-Od Lkhagvajav ve DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi Başkanı Özkan Öztürk'ün katılımıyla 17 Ocak 2025'te İstanbul'da gerçekleştirmiştir. Forumda DEİK-MNCCI mutabakat zaptı yenilenmiş, e-ticaret ve deri sektöründe iki ayrı mutabakat imzalanmıştır.[29]

Sayın Gantumur, ilişkinin Stratejik Ortaklık seviyesine yükseltildiğini ve Moğolistan'ın ham maden ihracatından işlenmiş ürün ihracatına geçmeyi hedeflediğini vurgulamış; Sayın Tuzcu, Moğolistan'ın kişi başı geliri 10 bin doların üzerine çıkarma hedefini paylaştığını ve bakır/demir cevherinin işlenmesine yönelik ~150 projenin (termik/hidroelektrik santraller, maden işleme tesisleri, demiryolu inşası dâhil) tanıtıldığını aktarmıştır. Sayın Olpak, ticaret hacminin 140 milyon dolara yaklaştığını, Moğolistan'daki Türk müteahhitlik firmalarının 400 milyon doları aşan proje üstlendiğini ve artan dijitalleşmenin e-ticarette fırsat yarattığını belirtmiştir. Sayın Öztürk ise gümrük vergilerinin düşürülmesi, yatırım

teşvikleri, bankacılık/para transferi kolaylıkları, bürokratik basitleştirme ve taşımacılık firmaları için akreditasyon sistemi gibi somut öneriler sunmuş ayrıca altyapı/ulaştırma yatırımlarının Türk inşaat sektörü için fırsat penceresi oluşturduğunu vurgulamıştır.

3.4. Siyasi İlişkilerin Kurumsal Mimarisi ve Stratejik Ortaklık Süreci

Türkiye ile Moğolistan arasında diplomatik ilişkilerin tesis edildiği 24 Haziran 1969'dan bu yana yüzden fazla ikili anlaşma imzalanmıştır. 2004'te "Kapsamlı Ortaklık", 2025'te devlet başkanları seviyesinde "Stratejik Ortaklık" tesis edilmiştir. Moğolistan'ın 2011 Dış Politika Konsepti'nde Türkiye "üçüncü komşu" olarak zikredilmiştir.

Üst düzey ziyaretler bu yakınlaşmayı somutlaştırmaktadır: Cumhurbaşkanı Khurelsukh'un 15-19 Ocak 2025 Türkiye ziyareti (2002'deki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ziyaretinden bu yana en üst düzey temas), Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakan sıfatıyla 11-12 Nisan 2013 Moğolistan ziyareti, Mevlüt Çavuşoğlu'nun 11-13 Nisan 2015 ziyareti (Dışişleri Bakanı düzeyinde ilk ziyaret) ve Battsetseg'in 13-14 Mart 2023 Türkiye ziyareti.

Son Siyasi İstişareler 5 Temmuz 2024'te, Türkiye-Moğolistan Karma Ekonomik ve Ticaret Komitesi'nin (KEK) 10. Toplantısı ise 11 Mayıs 2026'da Ulanbator'da gerçekleşmiştir.[30]

4. DEİK/TÜRKİYE-MOĞOLİSTAN İŞ KONSEYİ'NİN ULANBATOR GÜNDEMİ VE STRATEJİK SEKTÖRLER

DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi'nin gündeminde öne çıkan muhtemel sektörler (gıda-tarım teknolojileri, madencilik ve maden işleme, müteahhitlik-altyapı, lojistik-ulaştırma, deri-kaşmir) yalnızca ihracat artışı değil, ilişkinin yapısal niteliğini değiştirebilecek iş birliği alanlarıdır. Ancak potansiyelin varlığı kendiliğinden rekabet avantajı yaratmamaktadır. Coğrafi uzaklık, navlun maliyetleri, finansman, yerel mevzuat, kamu ihalelerine erişim ve Çinli/Rus/Güney Koreli/Japon firmaların varlığı pazara giriş koşullarını doğrudan etkilemektedir.

Bu bölüm her sektörü Moğolistan'ın ihtiyacı, Türk firmalarının karşılaştırmalı avantajı ve pazara giriş engelleri çerçevesinde ele almaktadır.

4.1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Teknolojileri

Sert karasal iklime rağmen Moğolistan büyükbaş/küçükbaş hayvancılıkta devasa potansiyele sahiptir. Dünya Bankası'na göre 2023-2024 kış kayıplarının ardından 2025'te tarımsal üretim de %33,8 artmıştır. Buna karşın işlenmiş gıda, süt ürünleri, unlu mamuller ve ambalajlı tüketim malları büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Türk gıda sanayicileri için pazarı cazip kılan bu bağlamda, DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi'nin gündeminde gıdanın öncelik kazanması önemli görülmektedir. Moğolistan'da artan şehirleşme ve genç nüfusun tüketim alışkanlıkları, Türk markaları açısından yeni bir pazar potansiyeli yaratmaktadır. Ancak fırsat yalnızca nihai ürün ihracatıyla sınırlı görülmemelidir. Sera teknolojileri, yem üretimi, süt işleme, soğuk zincir, paketleme, sulama ekipmanları ve hayvansal ürün işleme teknolojileri daha sürdürülebilir alanlardır. Türk firmalarının avantajı farklı ölçeklere uygun makine/ekipman sağlama kapasitesidir. Ancak coğrafi uzaklığın düşük katma değerli/hacimli ürünlerde rekabeti sınırlayabileceği de göz önünde tutulmalıdır.

4.2. Madencilik ve Maden İşleme Teknolojileri

Çin ve Rusya'nın baskın olduğu bu pazarda Türk mühendislik ve maden makineleri firmalarının "alternatif tedarikçi ve teknoloji ortağı" olarak fırsat bulabilmeleri olası görülmektedir. Nitekim Oyu Tolgoi'nin yer altı geçiş süreci ve 800.000-870.000 ton bakır üretim hedefi, ekipman/mühendislik/bakım-onarım pazarını genişletmektedir.

En gerçekçi fırsat, mineral kaynakların doğrudan alımı değil, üretimin ihtiyaç duyduğu havalandırma, sondaj, kırma-eleme, taşıma, enerji altyapısı, bakım-onarım ve iş güvenliği ekipmanlarıdır. Bu alanlar nihai emtia ticaretine kıyasla daha yüksek katma değer taşımaktadır. Ancak yüksek sermaye yoğunluğu ve güçlü uluslararası rekabet nedeniyle teknik yeterlilik kadar uluslararası referans, satış sonrası hizmet, yerel ortaklık ve finansman kapasitesi belirleyicidir. Öncelikli hedef, geniş ölçekte nüfuz etmek değil, rekabetçi olunan belirli ekipman/mühendislik nişlerinde kalıcı tedarikçi konumunu kazanmaktır.

4.3. Müteahhitlik, Altyapı ve Yeni Karakurum/Hunnu City Vizyonu

Moğolistan hükümetinin Ulanbator'daki nüfus yoğunluğunu ve trafik/altyapı yükünü hafifletmek amacıyla hayata geçirdiği yeni şehir projeleri, ilişkinin geleceğini şekillendirecek en büyük vizyon projeleridir.

Tarihî başkent Karakurum yakınlarında inşa edilecek "Yeni Karakurum" şehri için uluslararası kentsel planlama yarışması açılmıştır.[32] Buna paralel olarak Ulanbator 2040 Ana Planı ve Vizyon 2050 çerçevesinde, başkente 52 km uzaklıkta, Cengiz Han Uluslararası Havalimanı'na yakın 31.503 hektarlık alanda "Hunnu City" adlı ikinci bir uydu kent projesi planlanmıştır.[33] Yol, enerji, su, konut, kamu binaları ve kentsel teknik altyapı gibi çok sayıda alt sektörü kapsayan bu projeler, uluslararası müteahhitlik firmaları için potansiyel bir pazar oluşturmaktadır.

Türk müteahhitlik sektörünün küresel deneyimi önemli bir kapasite sunsa da projelerde rol alınabilmesi finansman modeli, kamu bütçesi, ihale usulleri, uluslararası finans kuruluşlarının katılımı ve rakip ülkelerin finansman paketlerine bağlıdır. Zira yeterli finansman sağlayabilen yüklenicilerin rekabet avantajı kazanması muhtemeldir. Bu nedenle Türk firmalarının yalnızca müteahhit olarak değil, mühendislik, proje geliştirme, yapı malzemeleri, akıllı şehir teknolojileri ve gerektiğinde finansman mekanizmalarıyla bütünleşik teklif modelleri geliştirmesi stratejik önem taşıyacaktır. Bu bağlamda Türk Eximbank'ın potansiyel rolü değerlendirilmeli, ayrıca projelerin ihale takvimleri ve finansman modelleri sistematik olarak takip edilmelidir.

4.4. Lojistik, Sivil Havacılık ve Ulaştırma Koridorları

Denize erişimin bulunmaması, lojistiği ikili ticaretin tali bir maliyet kalemi değil temel belirleyicisi hâline getirmektedir. Bu bağlamda havayolu, demiryolu ve kombine taşımacılık birbirinin alternatifi değil tamamlayıcısı olarak ele alınmalıdır. Trans-Moğol Demiryolu ile Orta Koridor arasında geliştirilebilecek bağlantıların ise ancak uzun vadeli bir seçenek sunabileceği akılda tutulmalıdır.

Cengiz Han Uluslararası Havalimanı'nın yılda yaklaşık 2,1 milyon yolcuya hizmet vermesi ve Pekin, Seul, Tokyo, İstanbul'a doğrudan uçuş sağlaması, THY'nin Ulanbator hattındaki konumunu ve gelecekte kargo kapasitesi artırımı için zemini güçlendirmektedir.

Ancak havayolu; tıbbi malzeme, elektronik aksam ve taze gıda gibi zamana duyarlı ürünlerde avantaj sunarken; sınırlı kapasite nedeniyle makine, inşaat malzemeleri ve maden ekipmanları gibi ağır sanayi ürünlerinde demiryolu/kombine taşımacılık önemini korumaktadır.

Moğolistan ile ticari ilişkilerin gündeminde "lojistik" başlığının, genel bir tartışma yerine ürün grubu bazında maliyet-güzergâh analizine dayandırılması ve bunun Türk-Moğol lojistik firmaları ve gümrük temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmesi daha işlevsel olacaktır.

4.5. Sektörel Önceliklendirme

Bütün sektörlerde eş zamanlı açılım kaynakların dağılmasına yol açabileceğinden, gündemin kısa/orta/uzun vadeli potansiyele göre önceliklendirilmesi daha gerçekçidir.

Kısa vadede makine-ekipman, gıda işleme, sağlık ürünleri ve belirli tüketim malları ticaret hacmine hızlı katkı sağlayabilecektir. Orta vadede de madencilik ekipmanları, mühendislik hizmetleri, hayvansal ürün işleme teknolojileri ve lojistik hizmetler kalıcı ilişkiler yaratabilecektir. Yeni Karakurum, Hunnu City ve büyük altyapı projeleri ise proje finansmanı ve ihale takvimlerine bağımlılıkları nedeniyle uzun vadeli bir perspektifle değerlendirilmelidir.

Bu ayrımın, kısa vadede B2B görüşmelerinin sözleşmeye dönüşme oranı ve ihracat artışı; orta vadede ortak yatırımlar ve tedarik zincirine giriş; uzun vadede büyük ölçekli projelerde kalıcı rol gibi ölçülebilir performans göstergelerinin belirlenmesini mümkün kılacağı düşünülmektedir.

5. TÜRKİYE-MOĞOLİSTAN EKONOMİK İLİŞKİLERİNDE YAPISAL ENGELLER VE POLİTİKA SEÇENEKLERİ

Mevcut ölçek ile 500 milyon dolarlık hedef arasındaki fark, yalnızca yeni fırsatların yaratılmasıyla kapatılamaz. İlişkinin önünde lojistik, finansal, düzenleyici, hukuki ve siyasi nitelikte yapısal engeller bulunmaktadır. Bu engeller azaltılmadan ticari temasların kalıcı ilişkilere dönüşme kapasitesi sınırlı olacaktır. Dolayısıyla öncelik, ticaret ve yatırımın işlem maliyetlerini düşürmek olmalıdır.

5.1. Lojistik Maliyetleri ve Ulaştırma Bağlantısallığı

Türkiye ile Moğolistan arasındaki coğrafi uzaklık ve çoklu transit/aktarma gerekliliği hem navlun maliyetlerini yükseltmekte hem teslim sürelerinin öngörülebilirliğini azaltmaktadır.

THY bağlantısı yolcu taşımacılığı ve yüksek katma değerli ürünlerde avantaj sağlarken, ağır sanayi ürünlerinde ekonomik değildir. Bu nedenle demiryolu/kombine taşımacılık modellerinin geliştirilmesine öncelik verilmelidir. Lojistik firmaları, ihracatçılar ve gümrük temsilcileriyle birlikte ürün gruplarına göre taşıma süresi, maliyet ve bürokratik işlemleri karşılaştıran bir "lojistik haritası" hazırlanması bu kapsamda önem taşıyacaktır.

5.2. Taşımacılık Hizmetlerinde Güvenilirlik ve Akreditasyon Sorunu

Nakliye firmalarının kalite/güvenilirlik sorunları zaman ve maliyet kaybına yol açabilmektedir. Teslimat performansı, sigorta kapsamı, ekipman standartları ve gümrük uyumunu içeren gönüllü/karşılıklı tanınan bir akreditasyon sisteminin geliştirilmesi gerekmektedir.

5.3. Bankacılık, Ödeme Sistemleri ve Finansman Altyapısı

Doğrudan muhabir bankacılık kanallarının sınırlılığı, ödemelerin üçüncü ülke bankaları üzerinden yapılmasını gerektirebilmekte; bu da işlem süresini, komisyonları ve döviz riskini artırmaktadır. Öncelik, doğrudan muhabir banka ilişkilerinin geliştirilmesi ve ihracat kredileri/proje finansmanı araçlarının değerlendirilmesi olmalıdır. Özellikle büyük müteahhitlik projelerinde uygun finansman paketleri rekabet açısından belirleyici olabilecektir.

5.4. Gümrük Vergileri ve Pazara Giriş Maliyetleri

Yüksek gümrük vergileri ticaretin genişlemesini sınırlamaktadır. Ancak genel bir tarife indirimi yerine potansiyel taşıyan ürün gruplarında (makine, tarım teknolojileri, gıda işleme ekipmanları, sağlık ürünleri, kaşmir, deri) ürün bazlı bir pazara giriş analizi daha gerçekçi olacaktır.

5.5. Bürokrasi, Yatırım Mevzuatı ve Hukuki Öngörülebilirlik

Moğolistan'da yatırım izinleri, şirket kuruluşu, ruhsat süreçleri ve idari işlemlerin karmaşıklığı, özellikle sermaye yoğun projelerde önemli bir engeldir. Oluşturulabilecek ortak bir "yatırım destek masası", kuruluş, ruhsat, vergi, çalışma izni ve hukuki danışmanlık konularında yönlendirme sağlayabilir. Bununla birlikte büyük ölçekli projelerde profesyonel hukuk danışmanlığı gerekliliğini koruyacaktır.

5.6. Vize, İş Seyahati ve İnsan Hareketliliği

Türkiye ile Moğolistan arasında vize muafiyeti bulunması, iki ülke arasındaki iş insanı hareketliliğinin kolaylaştırılması açısından önemli bir avantaj teşkil etmektedir. Bununla birlikte, ekonomik ilişkilerin gelişimi; mal ve sermaye hareketlerinin yanı sıra iş insanları ve teknik personelin karşılıklı hareketliliğine de bağlıdır. Bu çerçevede, vize konusu tek başına değil; çalışma izinleri ve uzun süreli proje ekiplerinin hareketliliğini de kapsayan geniş bir "iş insanı mobilitesi" başlığı altında ele alınmalıdır.

5.7. Makroekonomik Oynaklık ve Siyasi Risk

Moğolistan'ın madencilik gelirlerine ve dış talebe yüksek bağımlılığı, emtia fiyat dalgalanmalarını önemli bir risk unsuru hâline getirmektedir. 2025-2026 hükümet değişiklikleri de bu riski pekiştirmektedir. Ancak bu, Moğolistan pazarından bütünüyle kaçınılması gerektiği anlamına gelmemektedir. Risklerin proje finansmanı, sözleşme koşulları, sigorta, yerel ortak seçimi ve aşamalı yapılandırma yoluyla yönetilmesi daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

5.8. Sorunlardan Uygulamaya: Politika Öncelikleri

Bahse konu sorunlar birbirine bağlıdır: lojistik maliyetleri fiyatları artırmakta, finansman yetersizliği büyük projelerde rekabeti zorlaştırmakta, bürokratik/hukuki belirsizlikler yatırım iştahını azaltmakta, siyasi/makroekonomik oynaklık risk primini yükseltmektedir.

Bu nedenle bütünleşik bir ticari diplomasi çerçevesi gerekmektedir. Kısa vadede bilgi, lojistik ve bankacılık araçları; orta vadede yatırım kolaylaştırma, gümrük ve sektörel ortaklıklar; uzun vadede ulaştırma bağlantısallığı ve proje finansmanı önceliklendirilmelidir. Ancak bu şekilde ticari ilişkilerdeki başarının, imzalanan mutabakatlardan çok işlem maliyetlerinin ne ölçüde azaltıldığı üzerinden değerlendirilmesi mümkün olabilecektir.

6. SONUÇ VE GELECEK PROJEKSİYONU

Bu çalışma, Moğolistan'ın "Üçüncü Komşu" politikası ve DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi'nin 2026 yılı gündemi çerçevesinde Türkiye-Moğolistan ekonomik ilişkilerini tahlil etmiştir. Analiz, "siyasi/diplomatik yakınlaşmaya rağmen bunun henüz aynı ölçüde ticaret ve yatırıma dönüşmediğini" göstermektedir.

İki ülkenin stratejileri arasında potansiyel bir tamamlayıcılık bulunduğu, ancak Türkiye'nin Çin veya Rusya'nın yerini alamayacağıdır. Gerçekçi hedef ise belirli sektörlerde teknoloji, mühendislik, hizmet ve yatırım kapasitesi sunan tamamlayıcı bir ortak konumunu geliştirmektir.

Madencilik ve maden işleme teknolojileri, gıda-tarım teknolojileri, müteahhitlik-altyapı, sağlık, lojistik ve belirli imalat sektörleri, karşılıklı ticari ve ekonomik ilişkilerin genişletilebileceği başlıca alanlardır.

Ancak potansiyelin; pazar büyüklüğü veya siyasi yakınlık üzerinden değil, lojistik maliyetler, bankacılık kanalları, finansman, bürokrasi, hukuki öngörülebilirlik ve uluslararası rekabet dikkate alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira 500 milyon dolarlık hedef, mevcut hacmin ~4,8 katına karşılık gelmekte olup; bu, olağan bir artıştan çok sektörel çeşitlendirme gerektiren iddialı bir dönüşüm vizyonudur.

Ticaretin ağırlıklı olarak Türkiye'nin ihracatına dayanması, uzun vadede daha dengeli değer zincirlerine ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Kaşmir, yün ve deri gibi katma değerli ürünlerin Moğolistan'dan ithalatının geliştirilmesinin ve Türk firmalarının yalnızca satıcı değil üretim/teknoloji/mühendislik sağlayıcısı olarak bu ülkede konumlanmasının daha sürdürülebilir bir ortaklık yaratabileceği değerlendirilmektedir.

Yeni Karakurum ve Hunnu City gibi büyük projeler önemli potansiyel taşımakla birlikte finansman modelleri ve uluslararası rekabet koşulları belirleyici olacaktır.

Lojistik konusu Moğolistan'ın denize erişiminin bulunmaması nedeniyle ticari ilişkilerdeki en kritik yapısal alan olmaya devam edecektir. Orta Koridor bağlantıları ise ancak orta-uzun vadede alternatif sunabilecek gibi görünmektedir.

Karşılıklı ticaret ve yatırımın geliştirilmesi için üç aşamalı bir perspektif önerilebilir: kısa vadede pazara giriş maliyetlerinin azaltılması ve B2B eşleştirmeler; orta vadede madencilik, gıda işleme, sağlık, lojistik ve mühendislik hizmetlerinde kalıcı ortaklıklar; uzun vadede büyük altyapı projeleri, ulaştırma bağlantısallığı ve karşılıklı yatırımlarla ilişkinin mal ticaretinin ötesine geçmesi.

Sonuç olarak Türkiye-Moğolistan ilişkilerinin geleceğini belirleyecek unsur, tarihsel/siyasi yakınlığın varlığından çok bunu ekonomik kurumsallaşmaya dönüştürebilme kapasitesidir. Stratejik Ortaklık ve "Üçüncü Komşu" politikası elverişli bir siyasi çerçeve sunmakla birlikte, sürdürülebilir ortaklığın; lojistik maliyetlerin azaltılması, finansman araçlarının geliştirilmesi, hukuki öngörülebilirlik ve özel sektörün somut projelere yönlendirilmesiyle mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

[1]Anadolu Ajansı, "Ticaret Bakanı Bolat, Moğolistan Başbakan Yardımcısı Nomtobayar ile görüştü", 23 Haziran 2026. (https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/ticaret-bakani-bolat-mogolistan-basbakan-yardimcisi-nomtoibayar-ile-gorustu/3975120 [11.08.2026]

[2]IMF, "IMF Executive Board Concludes 2026 Article IV Consultation with Mongolia", 6 Ağustos 2026. (https://www.imf.org/en/news/articles/2026/08/06/pr26274-mongolia-imf-executive-board-concludes-2026-article-iv-consultation [11.08.2026])

[3]East Asia Forum, "Mining drives Mongolia's economy as reform momentum builds", Şubat 2026. (https://eastasiaforum.org/2026/02/24/mining-drives-mongolias-economy-as-reform-momentum-builds/[11.08.2026])

[4]T.C. Dışişleri Bakanlığı, "Moğolistan Ekonomisi". (https://www.mfa.gov.tr/mogolistan-ekonomisi.tr.mfa [11.08.2026])

[5]Fastmarkets, "Rio Tinto raises...", 8 Aralık 2025. (https://www.fastmarkets.com/insights/rio-tinto-raises-copper-output-target-amid-oyu-tolgoi-mine-ramp-up/ [11.08.2026])

[6]Kaynak laneti (Resource Curse) veya paradoksal bolluk: doğal kaynaklar (petrol, doğalgaz, değerli madenler) açısından zengin olan ülkelerin, bu kaynaklara sahip olmayan ülklere kıyasla daha yavaş ekonomik büyüme, daha az demokrasi ve daha kötü kalkınma sonuçları yaşaması durumudur.

[7]T.C. Ticaret Bakanlığı, "Moğolistan Ülke Profili ve Pazar Bilgi Notu". (z [11.08.2026])

[8]Think Mongol Institute, "Mongolia's 2025 Mineral Exports: Coal, Copper Trends", (https://www.linkedin.com/posts/think-mongol-institute_policy-brief-4-activity-7417088757444562944-i-RW [11.08.2026])

[9]Sachs, J.D. & Warner, A.M. (2001), "The curse of natural resources", European Economic Review, 45(4-6); van der Ploeg, F. (2011), "Natural resources: Curse or blessing?", Journal of Economic Literature, 49(2).

[10]Auty, R.M. (1993), Sustaining Development in Mineral Economies.

[11]World Bank, "Mongolia country climate and development report", 2024. (https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099101624054532319 [11.08.2026])

[12]T.C. Ticaret Bakanlığı, "Ticaret Bakanı Bolat'ın Türkiye-Moğolistan İş ve Yatırım Toplantısı konuşması" 16 Ocak 2025. (https://ticaret.gov.tr/haberler/ticaret-bakani-bolat-turkiye-mogolistan-is-ve-yatirim-toplantisinda-konustu [11.08.2026])

[13]Xinhua, "Mongolia exports...", 12.01.2026. (https://english.news.cn/20260112/3bb9e072a19f4e93a5fc25d79119e538/c.html [11.08.2026])

[14]World Bank (2024, 22 Ocak), "Mongolia can spur economic diversification by removing trade constraints", 22 Ocak 2024. (https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/01/22/mongolia-can-spur-economic-diversification-by-removing-trade-constraints [11.08.2026])

[15]IMF, "Mongolia: 2025 Article IV Consultation, IMF Staff Country Reports" Eylül 2025. (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.imf.org/-/media/files/publications/cr/2025/english/1mngea2025001-source-pdf.pdf [11.08.2026])

[16]World Bank, "Mongolia country climate and development report", 2024. (https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099101624054532319 [11.08.2026])

[17]T.C. Ticaret Bakanlığı, "Moğolistan Ülke Profili ve Pazar Bilgi Notu". (https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/dogu-asya/mogolistan/genel-bilgiler [11.08.2026])

[18]AVİM, "Mongolia's Search For Balance In Its Foreign Policy", 28.08.2020. (https://avim.org.tr/en/Analiz/MONGOLIA-S-SEARCH-FOR-BALANCE-IN-ITS-FOREIGN-POLICY [11.08.2026])

[19]ERI, "Turkye's Place in Mongolia's Third Neighbor Policy". (https://www.eurasian-research.org/publication/turkeys-place-in-mongolias-third-neighbor-policy/ [11.08.2026])

[21]IMF, "Staff Concluding Statement of the 2026 Article IV Mission, 26 Haziran 2026". (https://www.imf.org/en/news/articles/2026/06/26/mcs062626-mongolia-staff-concluding-statement-of-the-2026-article-iv-mission [11.08.2026])

[22]Middle Corridor, "Trans-Caspian International Transport Route". (https://middlecorridor.com/en/ [11.08.2026])

[23]Moğolistan'ın tek meclisli parlamentosudur.

[24]The Guardian, "Mongolia PM resigns after losing confidence vote that followed weeks of protests", 3 Haziran 2025. https://www.theguardian.com/world/2025/jun/03/mongolia-pm-resigns-luvsannamsrai-confidence-vote-protests [11.08.2026])

[25]T.C. Dışişleri Bakanlığı, "Moğolistan'ın Siyasi Görünümü". (https://www.mfa.gov.tr/mogolistan-siyasi-gorunumu.tr.mfa [11.08.2026])

[26]DEİK, 2019. (https://www.deik.org.tr/etkinlikler-mogol-turk-is-birligi-konferansina-katilim-ve-muhatap-kuruluslarla-temaslar-programi [11.08.2026])

[27]T.C. Ticaret Bakanlığı, "Moğolistan Ülke Profili ve Pazar Bilgi Notu". (https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/dogu-asya/mogolistan/genel-bilgiler [11.08.2026])

[28]TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri Veri Tabanı. (https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/58243/metadata [11.08.2026])

[29]DEİK, "Türkiye-Moğolistan İş Forumu", 17 Ocak 2025. (https://www.deik.org.tr/basin-aciklamalari-turkiye-mogolistan-is-forumu-istanbul-da-gerceklestirildi. [11.08.2026])

[30]T.C. Dışişleri Bakanlığı, "Türkiye-Moğolistan Siyasi İlişkileri" (https://www.mfa.gov.tr/turkiye-mogolistan-siyasi-iliskileri.tr.mfa [11.08.2026])

[31]East Asia Forum, "Mining drives Mongolia's economy as reform momentum builds" https://eastasiaforum.org/2026/02/24/mining-drives-mongolias-economy-as-reform-momentum-builds/ [11.08.2026])

[32]Mongolia Weekly "Revitalizing Mongolia's Heritage", 26 Ağustos 2023. (https://www.mongoliaweekly.org/post/revitalizing-mongolia-s-heritage-president-announces-plans-to-rebuild-kharkhorum [11.08.2026])

[33]ArchDaily, "Bechu & Associés Wins Competition for Hunnu City Master Plan" 19 Aralık 2025. (https://www.archdaily.com/1037250/bechu-and-associes-wins-competition-for-hunnu-city-master-plan-supporting-mongolias-vision-2050 [11.08.2026])

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34475 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

deikiletisim | deikint